

Temanotat

Palestinerne i Jordan: Statsborgerskap og reisedokumenter

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat **Palestinerne i Jordan: Statsborgerskap og reisedokumenter**

SUMMARY

Palestinian refugees in Jordan have been given Jordanian citizenship, except for some who arrived from Gaza in 1967. Palestinians residing in the West Bank lost their Jordanian citizenship after Jordan dropped its claim to the area in 1988. Some Palestinians in the West Bank still use Jordanian passports. A few Palestinians in Jordan who originally came from the West Bank have had their citizenship withdrawn during the last couple of years.

SAMMENDRAG

De palestinske flyktingene i Jordan har fått jordansk statsborgerskap, med unntak av en mindre gruppe som ankom Jordan fra Gaza i 1967. Palestinerne på Vestbredden mistet sitt jordanske statsborgerskapet da Jordan frasa seg kravet på Vestbredden i 1988. Enkelte palestinere på Vestbredden benytter fremdeles jordanske pass. Enkelte palestinere i Jordan som opprinnelig er fra Vestbredden har blitt fratatt sitt jordanske statsborgerskap de siste årene.

INNHold

1. Innledning	5
2. Palestinerne med jordansk statsborgerskap	5
3. Statsløse palestinere med jordanske reisedokumenter	6
3.1 "Gaza-palestinere" i Jordan	6
3.2 Palestinerne på Vestbredden.....	6
4. Spesielle kort utstedt for grensekryssning mellom Jordan og Vestbredden..	7
5. Tilbakekall av statsborgerskap	8
6. Registreringsrutiner	9
6.1 Kontrollrutiner og underlagsdokumenter	10
6.2 Personlig fremmøte ved innlevering av søknad om pass og identitetskort.....	11
6.3 Fornyelser av pass fra utlandet.....	11
6.4 Unntak fra dokumentasjonskravet	12
6.5 Forfalskninger, korrupsjon og nepotisme.....	12
7. Referanser	13

1. INNLEDNING

Dette temanotatet omhandler de palestinske flyktningene i Jordan. Notatet forklarer hvilke grupper av palestinere som har fått jordansk statsborgerskap og hvem som per i dag er statsløse. Notatet beskriver også hva slags identitetsdokumenter og reisedokumenter de ulike gruppene av palestinske flyktninger benytter i dag. Notatet bør leses i sammenheng med Landinfos bakgrunnsnotat om de palestinske flyktningene i Midtøsten, og tilsvarende notater om palestinerne på Vestbredden og Gaza, Egypt, Syria og Libanon (Landinfo 2010a, Landinfo 2010b, Landinfo 2010c, Landinfo 2010d, Landinfo 2010e).

Temanotatet bygger på offentlig tilgjengelige informasjon, i form av trykte publikasjoner og publikasjoner på internett, samt intervjuer og korrespondanse med palestinske akademikere og diplomater i Amman.

2. PALESTINERNE MED JORDANSK STATSBOGERSKAP

I motsetning til Israels øvrige naboland, hvor palestinske flyktninger ikke har blitt fullt integrert, har de palestinske flyktningene i Jordan fått jordansk statsborgerskap. I henhold til den jordanske statsborgerloven av 1954 ble alle palestinere som var bosatt i Jordan mellom 20. desember 1949 og 1954, da loven ble vedtatt, regnet som jordanske statsborgere (HRW 2010, s. 16). Palestinerne som flyktet fra Israel til Jordan, inkludert Vestbredden, mellom 1947 og 1949 ble dermed regnet som jordanere.¹ I dag blir de palestinske flyktningene og deres etterkommere anslått til nærmere halvparten av den jordanske befolkningen.²

Palestinske flyktninger med jordansk statsborgerskap blir behandlet på samme måte som øvrige jordanske statsborgere med hensyn til offentlige dokumenter. Som bevis på statsborgerskap har alle jordanere, både den opprinnelige befolkningen ("transjordanere") og de som er av palestinsk herkomst, identitetskort og familiebok. Alle får identitetskort utstedt ved fylte 16 år. I 1992 innførte man også et system med unike nasjonalitetsnumre (*raqm watani*, fl. *arqam wataniyya*) for alle jordanske statsborgere (HRW 2010, s. 22). Disse numrene står oppført på nasjonale identitetskort, på pass og på en rekke øvrige offentlige dokumenter, herunder vigselsattester. Jordanske pass utstedes for fem år av gangen.

¹ Vestbredden var på denne tiden en integrert del av Jordan, etter at landet hadde annektert området i 1950. Befolkningen på Vestbredden, både fastboende og flyktninger fra Israel, ble dermed regnet som jordanske statsborgere. Dette endret seg etter at Jordan frasa seg kravet på Vestbredden i 1988 (se kapittel 3).

² Av Jordans totale befolkning på om lag 5,7 millioner, er nærmere 2 millioner "1948-flyktninger" registrert av FNs støtte- og arbeidsorganisasjon for palestinske flyktninger i Midtøsten, UNRWA (UNRWA u.å.). I tillegg finnes det jordanske statsborgere av palestinsk herkomst som ikke er registrert av UNRWA, herunder palestinere fra Vestbredden som flyktet til Jordan etter den israelske okkupasjonen i 1967.

3. STATSLØSE PALESTINERE MED JORDANSKE REISEDOKUMENTER

Det finnes to grupper palestinere som ikke er jordanske statsborgere, men som likevel bærer jordanske pass. Her dreier det seg om en gruppe på ca. 150 000 palestinere fra Gaza som er bosatt i Jordan, samt palestinere bosatt på Vestbredden og i Øst-Jerusalem (El-Abed 2004).

3.1 "GAZA-PALESTINERE" I JORDAN

Etter at Israel okkuperte Gazastripen i 1967, strandet mange palestinere fra Gazastripen i Jordan. Disse hadde opprinnelig fått utstedt egyptiske reisedokumenter,³ men var av ulike grunner ute av stand til å returnere til Egypt eller til Gaza. Disse palestinerne slo seg ned i de palestinske flyktingleirene Jarash og Hittin, og har siden blitt værende i Jordan. Denne gruppen og deres etterkommere anslås til om lag 150 000 personer i dag (U.S. Department of State 2010). De er ikke jordanske statsborgere, men får likevel utstedt jordanske pass gyldig for to år av gangen. Passene skiller seg fra ordinære jordanske pass på to måter. For det første er de utstedt i den såkalte T-serien, dvs. at passnummer begynner med en T etterfulgt av et nummer. For det andre mangler passene nasjonalitetsnummeret som alle jordnask statsborgere får tildelt (El-Abed 2004).⁴

3.2 PALESTINERE PÅ VESTBREDDEN

Jordan annekterte Vestbredden i 1950 og befolkningen der, både den opprinnelige palestinske befolkningen på Vestbredden og de palestinske flyktingene fra Israel, ble regnet som jordanske statsborgere. Etter at Israel okkuperte Vestbredden i 1967, fortsatte Jordan å betrakte området som jordansk. Følgelig ble også befolkningen betraktet som jordanske statsborgere, og man fortsatte å utstede og fornye pass til dem, på tross av den israelske okkupasjonen. I 1988 kunngjorde daværende kong Husayn II at Jordan frasa seg de administrative og juridiske båndene til Vestbredden. Befolkningen på Vestbredden ble klassifisert som palestinere, og ble følgelig ikke lenger regnet som jordanske statsborgere. Palestinere som bodde i Jordan, det vil si øst for Jordanelven, ble imidlertid fremdeles regnet som jordanske statsborgere. Dette gjaldt også de som flyktet fra Vestbredden til Jordan i forbindelse med den israelske okkupasjonen i 1967 (El-Abed 2004). Jordanske myndigheter fortsatte likevel å utstede og fornye pass til befolkningen på Vestbredden, til tross for at man ikke lenger regnet dem som jordanske statsborgere. Disse passene skiller seg fra pass utstedt til jordanske statsborgere på to måter. For det første er passene utstedt til statsløse palestinere på Vestbredden i den såkalte T-serien. For det andre mangler disse passene nasjonalitetsnummer som i dag tildeles alle jordanske statsborgere (se kapittel 2). Passene utstedes for fem år av gangen. Tidligere ble de utstedt for to år av gangen (El-Abed 2004).

Etter at de palestinske selvstyremyndighetene fikk ansvaret for alle sivile anliggender for den palestinske befolkningen på Vestbredden, har Vestbredden-

³ Se Landinfos temanotat *Palestinerne i Egypt – Reisedokumenter og oppholdstillatelser* (Landinfo 2010c).

⁴ Etter det Landinfo kjenner til, står det også stemplet i passet at passinnehaveren er palestinsk flykting fra Gaza.

palestinerne i stor grad begynt å benytte pass utstedt av de palestinske selvstyremyndighetene.⁵ Det er derfor ikke lenger vanlig at denne gruppen å benytte jordanske pass. Ifølge den jordanske ambassaden i Brussel (e-postkorrespondanse med Landinfo i januar 2008), mister palestinere på Vestbredden retten til T-pass dersom de kan få et annet reisedokument. Det antas at palestinere på Vestbredden som ikke er registrert i de palestinske selvstyremyndighetenes folkeregister, fremdeles kan få utstedt og fornyet T-pass. Ifølge Ziad Hammouri, lederen for Jerusalem Center for Social and Economic Rights, som Landinfo snakket med i mars 2008, benytter de fleste palestinere i Øst-Jerusalem fremdeles jordanske T-pass, da de befinner seg utenfor de palestinske selvstyremyndighetenes jurisdiksjon.⁶

4. SPESIELLE KORT UTSTEDT FOR GRENSEKRYSNING MELLOM JORDAN OG VESTBREDDEN

1. juni 1983 begynte jordanske myndigheter å utstede spesielle fargede gule, grønne og blå kort til alle med jordanske pass som hadde oppholdstillatelser på Vestbredden eller i Gaza. Kortene ble utstedt på grenseovergangen mellom Jordan og Vestbredden ved Allenby/King Hussein Bridge av Inspeksjonsavdelingen (*al-Mutaba wat-taftish*) i det jordanske Innenriksdepartementet. Fargen på kortet skiller mellom ulike grupper (El-Abed 2004; HRW 2010, s. 20-22; Canadas ambassade i Amman 2009):

- Gule kort er for palestinere fra Vestbredden som hadde permanent opphold i Jordan (Østbredden) før 1. juni 1983, og som samtidig var registrert av israelske okkupasjonsmyndigheter med oppholdstillatelse på Vestbredden gjennom familiegjennforening. De som bærer gule kort er jordanske statsborgere med fulle borgerrettigheter.
- Grønne kort er for statsløse palestinere med jordanske T-pass uten nasjonalitetsnummer, som hadde permanent opphold på Vestbredden før 1. juni 1983. Kortet indikerer at bæreren er registrert bosatt på Vestbredden, men besøker Jordan midlertidig. Det grønne kortet gir rett til å oppholde seg i Jordan i inntil to måneder av gangen.
- Blå kort er for statsløse palestinere i Jordan, opprinnelig fra Gaza, med jordanske T-pass.

Hver innreise til Jordan noteres på kortene. I praksis fungerer kortene som en måte å unngå å få israelske stempler i det jordanske passet, da slike stempler kan skape problemer ved innreise til araberland som ikke anerkjenner Israel (Migrationsverket 2009, s. 31). De fargede kortene hadde opprinnelig ingen betydning for statsborgerskap, men etter at Jordan frasa seg kravet på og ansvaret for Vestbredden i 1988, synes kortene å ha blitt avgjørende for hvem som fikk beholde jordansk statsborger-

⁵ Se Landinfos temanotat: *Palestinerne på Vestbredden og Gaza – Folkeregistrering og identitetsdokumenter* (Landinfo 2010b).

⁶ Palestinerne i Øst-Jerusalem kan også få utstedt israelske reisedokumenter, men de fleste statene i Midtøsten anerkjenner ikke disse reisedokumentene. For å reise videre fra Jordan til en rekke andre land i Midtøsten er derfor palestinere i Øst-Jerusalem avhengige av de jordanske passene.

skap og hvem som mistet det. Bærerne av grønne kort mistet sitt jordanske statsborgerskap, mens bærerne av gule kort fikk beholde det jordanske statsborgerskapet. Bærerne av gule kort var, i likhet med bærerne av grønne kort, opprinnelig fra Vestbredden, men fordi bærerne av gule kort bodde i Jordan (Østbredden) da ordningen med fargede grensepasseringskort ble innført 1. juni 1983, fikk de beholde sitt jordanske statsborgerskap (HRW 2010, s. 20-22).

Oppsummeringsvis kan de ulike kategoriene av palestinere som bærer jordanske pass klassifiseres som følger (hentet fra El-Abed 2004):

Opphav	Bosted	Type pass	Familiebok	Kort for grensepassering	Tilgang til tjenester
Transjordanere – opprinnelige jordanere	Permanent opphold i Jordan	Pass for 5 år med nasjonalitetsnr .	Ja	-	Full tilgang
Jordanere – palestinske flyktninger fra 1948	Permanent opphold i Jordan	Pass for 5 år med nasjonalitetsnr .	Ja	-	Full tilgang
Jordanere – palestinske flyktninger fra 1967	Permanent opphold i Jordan	Pass for 5 år med nasjonalitetsnr .	Ja	Gult kort	Full tilgang
Palestinere – jordanske borgere frem til 1988	Permanent opphold på Vestbredden	Pass for 5 år med nasjonalitetsnr .	Nei	Grønt kort	Må ha arbeids- eller studietillatelse
Palestinere fra Øst-Jerusalem	Permanent opphold i Jerusalem	Pass for 5 år med nasjonalitetsnr .	Nei	Grønt kort	Må ha arbeids- eller studietillatelse
Palestinere fra Gaza	Permanent opphold i Jordan	Pass for 2 år med nasjonalitetsnr .	Nei	Blått kort	Må ha arbeids- eller studietillatelse
Øvrige palestinere fra Vestbredden og Gaza	Permanent opphold på Vestbredden og Gaza	Pass utstedt av palestinske myndigheter	Nei	Må ha tillatelse for å reise inn i Jordan	Behandles som andre arabere med henhold til innreise og opphold

5. TILBAKEKALL AV STATSBOGERSKAP

Ifølge ulike medieoppslag i Jordan og ellers i Midtøsten i 2009, har jordanske myndigheter begynt å tilbakekalle statsborgerskapet til enkelte personer av palestinsk herkomst. Human Rights Watch (HRW) opplyser at mer enn 2700 personer skal ha

blitt fratatt sine statsborgerskap mellom 2004 og 2008. Praksisen fortsatte gjennom 2009. Ifølge uttalelser fra det jordanske Innenriksdepartementet er sakene til omkring 300 000 statsborgere av palestinsk herkomst oppe til vurdering (HRW 2010, s. 26-27). Bakgrunnen er angivelig utspill fra israelske politikere om at Jordan er et alternativt hjemland for palestinerne i stedet for det okkuperte Vestbredden. Jordanske myndigheter er derfor redde for at Israel vil forsøke å skyve ansvaret for palestinerne over på Jordan (Canadas ambassade i Amman 2009).

Ifølge HRW skjer tilbakekall av statsborgerskap vilkårlig, uten hjemmel i lov eller i kong Husayn IIs *Disengagement Instructions*⁷ av 1988. Jordanske palestinerne som er berørt av praksisen blir ikke varslet om at deres statsborgerskap har blitt eller vurderes trukket tilbake, men oppdager det tilfeldig i forbindelse med rutinemessig kontakt med myndighetene, for eksempel ved fornyelse av pass og førerkort, ekteskapsregistrering eller ved utstedelse av fødselsattester. Ved slik kontakt med myndighetsorganer blir deres saker rutinemessig oversendt til Inspeksjonsavdelingen i Innenriksdepartementet, som avgjør om statsborgerskapet skal trekkes tilbake eller ikke (HRW 2010, s. 36-38; Canadas ambassade i Amman 2009).

HRW hevder i sin rapport at det ikke er noen systematikk i hvilke jordanere av palestinsk opprinnelse som har blitt fratatt statsborgerskap, men sakene har likevel enkelte fellestrekk. Alle ser ut til å være palestinske flyktninger med familiær tilknytning til Vestbredden som bærer gule kort (se kapittel 3.2). I de fleste av sakene som HRW undersøkte ble disse personene, i forbindelse med fornyelser av offentlige dokumenter, fortalt av Inspeksjonsavdelingen at de ville miste sitt jordanske statsborgerskap dersom de ikke kunne skaffe ID-kort fra palestinske selvstyremyndigheter, eller dersom de ikke fikk fornyet sine oppholdstillatelser på Vestbredden av de israelske okkupasjonsmyndighetene. De som forsøkte ble stort sett nektet ny oppholdstillatelse av israelske okkupasjonsmyndigheter (HRW 2010, s. 41).

De som mistet sitt statsborgerskap, fikk beholde eventuelle gyldige pass med nasjonalitetsnummer inntil disse passenes gyldighetstid utløp, men de kunne ikke få dem fornyet (HRW 2010). De som fratras sitt statsborgerskap gis imidlertid muligheten til å få grønt kort og jordansk pass uten nasjonalitetsnummer (Canadas ambassade i Amman 2009). Vedkommende flyttes med andre ord fra tredje til fjerde kategori i oversikten ovenfor.

6. REGISTRERINGSRUTINER

Alle jordanske statsborgere, inkludert de som er av palestinsk herkomst, er registrert i det jordanske folkeregisteret som administreres av Sivilstatus- og passdirektoratet (*Dairat al-ahwal al-madaniyya wal-jawazat*), som er underlagt Innenriksdepartementet. Som nevnt i kapittel 2, har alle jordanske statsborgere også et unikt nasjonalitetsnummer (*raqm watani* fl. *arqam wataniyya*) som står oppført på

⁷ Instruksjoner utstedt av Innenriksdepartementet i 1988 i forbindelse med Jordans kunngjøring om at de frasa seg det administrative og juridiske ansvaret for Vestbredden (se kapittel 3.2).

nasjonale identitetskort, i familie bøker, pass, vigselssattester og andre offentlige dokumenter (HRW 2010, s. 22).

Ifølge den palestinske samfunnsforskeren Oroub El-Abed, som har forsket på palestinernes levekår i Jordan (e-postkorrespondanse med Landinfo, august 2010), og ifølge diplomatiske kilder i Amman (e-postkorrespondanse med Landinfo, september 2010), finnes det et separat oppdatert register over alle statsløse palestinere som har fått utstedt jordanske pass uten nasjonalitetsnummer (T-pass). Registeret over de statsløse med midlertidige pass er digitalisert, i likhet med folkeregisteret over jordanske statsborgere.

Ifølge diplomatiske kilder i Amman (e-postkorrespondanse med Landinfo, september 2010), har Sivilstatus- og passdirektoratet kontorer i alle byer i Jordan. Til sammen finnes det 74 kontorer. Ved hvert kontor finnes det tre ulike avdelinger eller bygninger, henholdsvis en passavdeling, en sivilstatusavdeling og en egen avdeling for statsløse palestinere med midlertidige jordanske pass. Inspeksjonsavdelingen, som er omtalt i kapittel 4 og 5, ligger også under Innenriksdepartementet, men hører ikke inn under Sivilstatus- og passdirektoratet. Ifølge diplomatiske kilder i Amman har Inspeksjonsavdelingen oversikt over alle statsløse palestinere i Jordan. Statsløse palestinere som ønsker offentlige dokumenter utstedt eller fornyet, må først gå til Inspeksjonsavdelingen og få en attest derfra før de kan innlevere søknader til Sivilstatus- og passdirektoratet.

Ifølge diplomatiske kilder i Amman (e-postkorrespondanse, september 2010), må følgende dokumenter fremlegges i forbindelse med søknad om identitetskort:

- Familiebok som inneholder nasjonalitetsnumre
- Ferdig utfylt søknadsskjema
- Passfotografier
- Skriftlig erklæring fra et annet familiemedlem som bekrefter vedkommendes identitet.

Ved søknad om pass kreves ferdig utfylt søknadsskjema, passfotografier og identitetskort. Ved fornyelser av identitetskort og pass, må i tillegg de gamle identitetskortene og passene fremlegges.

6.1 KONTROLLRUTINER OG UNDERLAGSDOKUMENTER

Jordan har et velfungerende system for folkeregistrering og registrering av inn- og utreiser. I Jordan, som ellers i Midtøsten, fører staten nøye kontroll med egne borgere og andre som befinner seg på deres territorium. Dette behovet for kontroll fører til at staten bruker betydelige ressurser på å ivareta pålitelige registre. Landinfo antar derfor at det eksisterer relativt gode kontrollrutiner i forbindelse med utstedelser og fornyelser av pass, identitetskort, familie bøker og andre offentlige dokumenter.

Sivilstatus- og passdirektoratet har for øvrig eksakte oversikter over hvor mange pass, identitetskort, familie bøker, osv. som utstedes og fornyes årlig, noe som fremgår av statistikken som finnes på deres nettsider. Statistikken inneholder også oversikt over hvor mange nye tilføyelser som gjøres til folkeregisteret gjennom barnefødsler, etc. (Sivilstatus- og passdirektoratet i Jordan u.å.a).

6.2 PERSONLIG FREMMØTE VED INNLEVERING AV SØKNAD OM PASS OG IDENTITETSKORT

Ifølge diplomatiske kilder i Amman (e-postkorrespondanse, september 2010), kan umyndige, dvs. personer under 18 år, representeres av verge, som normalt er far. For øvrig kan voksne i visse tilfeller representeres av andre dersom disse har fått en fullmaktserklæring. Ved søknad om eller fornyelse av pass og identitetskort, kreves det imidlertid at voksne personer møter personlig.

Nylig ble det åpnet for at man skulle kunne fornye pass og identitetskort via det jordanske postverket. På nettsidene til Sivilstatus- og passdirektoratet fremgår det at personer som ønsker å benytte postverket til å fornye sine pass må sende inn et ferdig utfylt søknadsskjema som fås på postkontoret, kopi av det gamle passet, kopi av identitetskort, to passfotografier og kvittering for betalt passavgift. Muligheten til å søke per post gjelder kun for jordanere med nasjonalitetsnummer. Søknadene må fremmes av vedkommende selv, eller av et myndig familiemedlem. For å fornye identitetskort via posten, kreves det at man sender inn ferdig utfylt søknadsskjema, familiebok, det gamle identitetskortet, passfotografier og kvittering for betalt avgift. Søknaden må sendes av vedkommende selv. Hvis vedkommende er under 16 år, skal søknaden fremmes av hans eller hennes verge og vergens samtykke skal påføres søknaden (Sivilstatus- og passdirektoratet i Jordan u.å.b). Ifølge diplomatiske kilder i Amman (e-postkorrespondanse, september 2010), er det ikke mulig å benytte postverket ved første gangs utstedelse av pass og identitetskort. Den jordanske ambassaden i Belgia, som er sideakkreditert til Norge, krever personlig oppmøte ved søknad om pass (Jordans ambassade i Belgia u.å.).

6.3 FORNYELSER AV PASS FRA UTLANDET

Ifølge den jordanske ambassaden i Belgia (e-postkorrespondanse med Landinfo, januar 2008), kan jordanske pass utstedes og fornyes ved jordanske ambassader i utlandet. Også barn av jordanske fedre kan få utstedt pass fra utlandet, men foreldrene må sørge for å registrere barna i det jordanske folkeregisteret og få nasjonalitetsnummer for barna før pass kan utstedes. Palestinere med jordanske pass uten nasjonalitetsnummer (T-pass), kan også få disse fornyet fra utlandet, men vil miste retten til pass dersom de får reisedokumenter fra en annen stat. Den palestinske samfunnsforskeren Oroub El-Abed bekrefter at palestinere med jordanske pass uten nasjonalitetsnummer kan få sine pass fornyet ved jordanske ambassader i utlandet. Ifølge El-Abed er det også mulig for barn av fedre som har jordanske pass uten nasjonalitetsnummer å få utstedt samme type pass (e-postkorrespondanse med Landinfo, august 2010).

Av nettsidene til den jordanske ambassaden i Belgia fremgår hvilke dokumenter som må fremlegges i forbindelse med søknad om fornyelse av pass, identitetskort og familiebok. For å fornye pass kreves et ferdig utfylt søknadsskjema, passfotografier, kopi av det gamle passet og kopi av militær tjenestebok eller bekreftelse på fritak fra militærtjeneste. Etter at godkjennelsen av søknaden er mottatt av ambassaden, må søkeren møte opp personlig, medbringe fire passfotografier og fylle ut et søknadsskjema. For barn kreves fars samtykke. Kvinnelige søkere må fremlegge ekteskapsattest og ektefellens samtykke til at pass kan utstedes (Jordans ambassade i Belgia u.å.).

6.4 UNNTAK FRA DOKUMENTASJONSKRAVET

Ifølge diplomatiske kilder i Amman (e-postkorrespondanse, september 2010), kan personer som har mistet sitt pass eller identitetskort få utstedt nytt etter at man har innhentet samtykke fra ansvarlig myndighet. Utover dette kan det ikke gjøres unntak fra kravene om dokumentasjon som skal fremlegges i forbindelse med søknader om nytt pass, identitetskort eller andre offentlige dokumenter. Nettsidene til Sivilstatus- og passdirektoratet inneholder ikke informasjon om hvorvidt det kan gjøres unntak fra dokumentasjonskravet, eller hvilke prosedyrer som skal følges dersom man har mistet pass eller andre offentlige dokumenter. Derimot beskrives dette på nettsidene til den jordanske ambassaden i Washington D.C. Ifølge denne oversikten må man fremlegge en kopi av det bortkomne passet, en kopi av et annet gammelt pass, eller kopi av passet til et nært familiemedlem. I tillegg må man fremlegge en skriftlig forklaring på hvordan passet ble borte, en politirapport som viser at tapet av pass er anmeldt, kopi av notis i en lokal avis, samt søknadsskjema, nye passfotografier etc. (Jordans ambassade i USA 2008). Landinfo antar at lignende prosedyrer også følges i Jordan og ved andre jordanske utenriksstasjoner.

6.5 FORFALSKNINGER, KORRUPSJON OG NEPOTISME

Som nevnt i kapittel 6.1, fører myndighetene i Jordan nøye oversikt over egen befolkning og dokumentutstedelser. Offentlige tjenestemenn risikerer for øvrig betydelige straffereaksjoner dersom de mottar bestikkelser, bevisst endrer folkeregistrerte opplysninger i strid med regelverket eller utsteder dokumenter på gale premisser. Landinfo mener det er grunn til å tro at jordanske myndigheter slår hardt ned på tilfeller hvor det oppdages at offentlige tjenestemenn endrer identitetsopplysninger i offentlige registre mot bestikkelser eller av andre årsaker, siden dette vil kunne gjøre det mulig for personer i myndighetenes søkelys å unndra seg overvåking og eventuell straffeforfølgelse.

Ifølge diplomatiske kilder i Amman (e-postkorrespondanse, september 2010), er det ikke vanlig at jordanske offentlige dokumenter blir forfalsket eller at ekte dokumenter utstedes med gale personopplysninger eller for øvrig på gale premisser. Den palestinske samfunnsforskeren Oroub El-Abed (e-postkorrespondanse med Landinfo, august 2010) var heller ikke kjent med at falske dokumenter var i omløp i Jordan.

7. REFERANSER

Skriftlige kilder

- [Canadas ambassade i Amman] (2009, 27. august). *Whether authorities in Jordan are revoking the Jordanian citizenship of Palestinians*. Amman: Canadian Embassy in Amman.
Tilgjengelig internt på Landdatabasen under Jordan, Dokumenter.
- El-Abed, O. (2004). *Palestinian refugees in Jordan*. Oxford: Forced Migration Online. Tilgjengelig fra <http://www.forcedmigration.org/guides/fmo025/fmo025-3.htm> [lastet ned 22. september 2010]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2010, 1. februar). *Stateless again. Palestinian-origin Jordanians deprived of their nationality*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/reports/2010/02/01/stateless-again-0> [lastet ned 22. september 2010]
- [Jordans ambassade i Belgia] (u.å.). *Tajdid jawaz as-safar al-urdunni ad-daim wal-muaqqat (Fornyelse av permanente og midlertidige jordanske pass)*. Brussel: Embassy of the Hashemite Kingdom of Jordan in Brussels. Tilgjengelig fra http://www.jordanembassy.be/main_en_12.asp [lastet ned 22. september 2010]
- [Jordans ambassade i USA] (2008, 20. juli). *At-ta'limat al-khassa bi-jawazat as-safar al-urdunniyya al-mafquda (Informasjon om tapte jordanske pass)*. Washington D.C.: Embassy of the Hashemite Kingdom of Jordan. Tilgjengelig fra <http://www.jordanembassyus.org/new/consular/pdf/lostpp.pdf> [lastet ned 22. september 2010]
- Landinfo (2010a, 21. mai). *Bakgrunnsnotat om de palestinske flyktningene i Midtøsten*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/1257/1/1257_1.pdf [lastet ned 22. september 2010]
- Landinfo (2010b, 26. mai). *Palestinerne på Vestbredden og i Gaza – Folkeregistrering og identitetsdokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/1258/1/1258_1.pdf [lastet ned 22. september 2010]
- Landinfo (2010c, 25. mai). *Palestinerne i Egypt – Reisedokumenter og oppholdstillatelser*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/1256/1/1256_1.pdf [lastet ned 22. september 2010]
- Landinfo (2010d, 21. mai). *Palestinerne i Syria – Registrering og identitetsdokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/1262/1/1262_1.pdf [lastet ned 22. september 2010]
- Landinfo (2010e, 21. mai). *Palestinerne i Libanon – Registrering og identitetsdokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/1263/1/1263_1.pdf [lastet ned 22. september 2010]

- Migrationsverket. (2009, 11. november). *Landprofil. Palestinska områdena*. Solna: Migrationsverket. Tilgjengelig fra <http://www.migrationsverket.se/include/lifos/dokument/www/09121080.pdf> [lastet ned 22. september 2010]
- [Sivilstatus- og passdirektoratet i Jordan] (u.å.a). *Injazat dairat al-ahwal al-madaniyya wal-jawazat (Sivilstatus- og passdirektoratets prestasjoner)*. Amman: Dairat al-ahwal al-madaniyya wal-jawazat. Tilgjengelig fra <http://www.cspd.gov.jo/obj.html> [lastet ned 22. september 2010]
- [Sivilstatus- og passdirektoratet i Jordan] (u.å.b). *Khidmatna abra marakiz al-barid al-urdunni (Våre tjenester via det jordanske postvesenet)*. Amman: Dairat al-ahwal al-madaniyya wal-jawazat. Tilgjengelig via <http://www.cspd.gov.jo/mail.htm> [lastet ned 22. september 2010]
- UNRWA (u.å.). *Where UNRWA works. Jordan*. Gaza: UNRWA. Tilgjengelig fra <http://www.unrwa.org/etemplate.php?id=66> [lastet ned 22. september 2010]
- U.S. Department of State (2010, 11. mars). *Jordan - Country reports on human rights practices 2009*. Washington, D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2009/nea/136071.htm> [lastet ned 22. september 2010]

Muntlige kilder

- Diplomatiske kilder i Amman. E-postkorrespondanse, september 2010.
- Jerusalem Centre for Social and Economic Rights, ved leder Ziad Hammouri. Samtale i Jerusalem, 5. mars 2008.
- Jordans ambassade i Belgia. E-postkorrespondanse, januar 2008.
- Oroub El-Abed. E-postkorrespondanse, august 2010.